

(Liite 2)

Sivistys- ja vapaa-aikalautakunnan lausunto valmistelussa olevasta Kirkkonummen kunnan talonrakennushankkeiden suunnittelun ja toteutuksen hankeohjeesta

Asiasta saadun selvityksen johtopäätöksenä lautakunta antaa asiasta seuraavan lausunnon:

RT 10-11284 ohjeessa tarveselvityksen aikaisissa tehtävissä on keskeistä käyttäjän toiminnan ja tilatarpeen kuvaus sekä päätös näiden hyväksymisestä. Myös tarveselvitysvaiheessa selvittävät vaihtoehtoiset ratkaisut kytkeytyvät kiinteästi käyttäjän toiminnan tarpeisiin ja mahdollisiin muutoksiin näissä tarpeissa.

Tarveselvityksen käyttäjälähtöisyys näkyy vertailuissa hankeohjeissa sekä toimitilaprosessien kulussa siten, että käyttäjälautakunta tai vastaava hyväksyy tarveselvityksen organisaatiomallista riippumatta. Esimerkiksi Järvenpäässä asia on kirjattu myös hallintosääntöön.

Kirkkonummen hallintosääntö ei suoraan määrittele toimitiloihin liittyvää päätösprosessia, joten asiaan jää tältä osin tulkinnan varaa. Toimitilapalvelujen tehtävänä on päättää talonrakennushankkeista, joten on tarkoituksenmukaista, että päätös rakentamista vahvasti ohjaavan hankesuunnitelman hyväksymisestä kuuluu toimitilapalvelujen toimivaltaan.

Kirkkonummella käyttäjälautakunnille kuuluu hallintosäännön mukaisesti laajasti palvelujen tuottamista koskevat asiat. Toimitilat ovat keskeisiä palvelujen tuottamisen mahdollistamisessa ja vaikuttavat suoraan myös siihen, miten palvelut käytännössä toteutetaan. Palvelujen tuottamisella ja toimitiloilla on kiinteä yhteys. Samalla tilavuokrat muodostavat merkittävän osan lautakuntien käsittelemistä käyttötalouden menoista.

On myös huomattava, että palvelutarpeeseen voi tulla nopeitakin muutoksia, jotka edellyttävät myös toimitiloihin liittyviä ratkaisuja. Tällaisia nopeita ja ennakoimattomia muutoksia voivat olla esimerkiksi valmistavan opetuksen tarpeen kasvu tai esimerkiksi yksityisen päiväkotitoimijan toiminnan lakkaaminen. Käyttäjälautakunnat vastaavat toiminnan järjestämisestä ja valmiudesta järjestää toimintaa myös yllättävissä tilanteissa. Koska toiminnan järjestäminen edellyttää myös tiloja, olisi perusteltua, että käyttäjälautakunnilla olisi päätösvaltaa tarveselvitysvaiheessa, jolloin luodaan toiminnalle edellytyksiä.

Hankeohjeessa on viitattu siihen, että käyttäjälautakunnat hyväksyvät pedagogiset suunnitelmat. Pedagogisen suunnitelman tarkoituksena on luoda visiota tulevasta toiminnasta pedagogiikan näkökulmasta eikä siinä määritellä toteutettavia tilaratkaisuja kuten talonrakennushankkeeseen kuuluvissa työvaiheissa. Pedagogisessa suunnitelmassa ei käydä läpi myöskään palveluntuotannon tarpeita tai kehittämistä eikä selvitetä esimerkiksi vaihtoehtoisia tilaratkaisuja, jotka ovat keskeisiä tarveselvityksessä. Näin ollen pedagogisen suunnitelman hyväksyminen ei korvaa tai vastaa käyttäjälautakunnilla ollutta roolia tarveselvityksen hyväksyjinä.

Myös hankeohjeen soveltamisen aikaisemmasta nostettu kustannusraja puoltaa käyttäjän nykyistä roolia tarveselvityksen osalta. Uutta hankeohjetta esitetään sovellettavaksi hankkeisiin, joiden kustannusten arvioidaan ylittävän 1 500 000 euroa. Tällöin kyse on jo mittavista hankkeista, joilla on väistämättä merkitystä myös käyttäjälautakunnan vastuulla olevien palvelujen tuottamiseen. Toisaalta, koska hankeohjetta sovelletaan yli 1 500 000 euron hankkeisiin, jää soveltamisen ulkopuolelle sellaiset olemassa olevista kiinteistöistä ja niiden kunnosta lähtevät hankkeet, joiden voidaan nähdä liittyvän suuremmaksi osaksi toimitilapalvelujen lautakunnan vastuulla oleviin tehtäviin kiinteistöihin liittyen. Näin ollen toimitilapalvelujen lautakunnan tekemä evästys koskien tarvetta eriyttää tarveselvityksen vastuita käyttäjän ja kiinteistöjen elinkaareen liittyvien syiden

osalta toteutuisi jo ilman hankesuunnitelmassa esitettyä muutosta tarveselvityksien hyväksymisen osalta, sillä toimitilapalvelujen lautakunta vastaa pienemmistä kiinteistöihin liittyvistä hankkeista joka tapauksessa.

Hankeohjeen päivittämisellä on haettu roolien selkeyttämistä ja hankkeiden sujuvoittamista. Palvelutuotannon lautakunta on korostanut myös osallisten kuulemista hankkeiden suunnittelussa ja toteutuksessa. Kuten edellä on esitetty, kuuluu tarveselvityksen sisältö ja tarveselvityksen tehtävät kiinteästi käyttäjätoimialaan. Tällöin on perusteltua, että käyttäjätoimialan lautakunnat ovat jatkossakin tarveselvityksen hyväksyvä toimielin. Päätöksenteon sujuvoittamiseksi toimitilapalvelujen lautakunnan luonteva tehtävä olisi tarveselvityksestä lausuminen. Vastaavasti hankesuunnitelma on rakentamista yksityiskohtaisemmin määrittävä dokumentti ja toimii myös esimerkiksi kilpailullisen neuvottelumenettelyn asiakirjana. Tällöin hankesuunnitelmasta päättäminen on perustellusti toimitilapalvelujen lautakunnan tehtävänä. Käyttäjälautakunnat voivat antaa hankesuunnitelmasta lausuntonsa toimitilapalvelujen lautakunnalle.

Toimitilapalvelujen lautakunta on päättänyt lisäksi lähetekeskustelun pitämisestä toimitilapalvelujen lautakunnassa ennen tarveselvityksen aloittamista poliittisen tahtotilan selvittämiseksi. Koska hankkeet koskevat useita palvelualueita, olisi tiedon välityksen ja yhteistyön osalta toimivampi ratkaisu pitää tarpeen mukaan lautakuntien yhteisiä iltakouluja hankkeen eri vaiheissa.